

pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem spoluviny na předražování dle § 5 tr. zák. a § 21 čís. 2 cit. nař. a sprostil obžalovaného z obžaloby pro tento trestný čin — mimo jiné z těchto

důvodů:

Odůvodněna jest zmateční stížnost, pokud vytýká rozsudku zmatečnost dle § 281 čís. 9a) tr. ř. Nutno přisvědčiti názoru stěžovatele, že úmysl, požadovaný v § 21 čís. 2 čís. nař., musí býti na straně pachatelově v době nákupu předmětu potřeby a že z ustanovení § 5 tr. z. vyplývá, že i spoluvinník musil v době skutku věděti, že přímý pachatel nakoupil předměty potřeby již v úmyslu, by jich cenu na nepřiměřenou výši stupňoval. V tomto směru zjišťuje však naříkaný rozsudek, že stěžovatel Josef E. nemusil věděti již při nákupu střevíců od M-a pro Š-u, že Š. se vsunuje nepřipustně jako mezičlen do řetězu od výrobce k spotřebiteli a že mohl rozuměti sdělení Š-ovu tak, že Š. kupuje střevíce pro svého bratra, pachtýře dvora, jenž jich potřebuje pro své ruské zajatce. Že by tedy obžalovaný Josef E. v době, kdy Jan Š. od něho střevíce kupoval, skutečně byl si vědom, že tento kupuje předměty ty v úmyslu, zvyšovati ceny, rozsudek naříkaný nezjišťuje. Napomáhání t. j. prodeji Josefa E. nedostává se tedy subjektivní stránky skutkové podstaty přečinu spoluviny na předražování ve smyslu §§ 5 tr. z. a 21 č. 2 čís. nař., která nebyla splněna u tohoto obžalovaného ani v době dodání střevíců, poněvadž se stanoviska tehdejšího zákonodárství mohl za to míti, že jest proti obžalovanému Š-ovi povinen k dodání, jemuž nemůže platně odpírati námitkou, že jedná se o obchod lichvářský.

Čís. 332.

Zodpovědnost (§ 335 tr. zák.) stavitele a stavebníka za následky vadné stavby, k jejímuž používání nebylo vymoženo schválení úřadu živnostenského a stavebního.

Přerušení příčinné souvislosti opomenutí pachatelova může nastati pouze dolosní činností třetí osoby, nebo sice činností kulposní, ale takovou, k níž první pachatel nedal podnětu.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1921, Kr I 240/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 11. prosince 1919, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti života dle § 335 tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Po stránce věcné nepopírá zmateční stížnost Karla Sch. (stavitele) výslovně zavinění na straně obžalovaného, dovozuje však, že není příčinné souvislosti mezi jeho jednáním, pokud se týče opomenutím a úrazem

Marie S-ové. Pouhé vadné provedení stavby kádě nebylo by s to přivoditi nebezpečnosti pro život nebo zdraví lidí, kdyby byl L. (stavebník) bez předepsané úřední kolaudace ji byl nepoužil. Na kolaudaci nemohl míti obžalovaný vlivu, protože nastoupil vojenskou službu. Vina spadá jediné na L-a, který kádě komisi zamlčel, ačkoliv byl napřed upozorněn okresním hejtmanstvím, že si živnostenský inspektorát vyhradil žádati dodatečně potřebná ochranná opatření. Za kausálně dlužno pokládati každé opomenutí, které jest jednou z podmínek trestního výsledku. Každý výsledek předpokládá spolupůsobení jistého počtu okolností nebo sil, z nichž každá představuje podmínku výsledku. Celek všech podmínek tvoří příčinu, v příčinné spojitosti s výsledkem jest každá jednotlivá podmínka. Kdyby byl v tomto případě obžalovaný jako odpovědný stavitel, znaje účel rmutové kádě a vida při častějších dohlídkách, že se stavba provádí způsobem zcela nedostatečným (tenké stěny, nevhodný materiál, nádrž nadzemní místo do země zapuštěné), neopomenul zaříditi po technické (stavební) stránce vše, čeho bylo třeba, by byla káď náležitě zabezpečena a porušení stěn zabráněno, nebyla by se stěna probořila a obsah kádě uvolnil a nebylo by došlo k smrtelnému úrazu Marie S-ové. Ovšem musela přistoupiti v tomto případě ještě další okolnost, by nastal výsledek. Tuto další okolnost přivodil druhý obžalovaný L. tím, že, neopatřiv si úředního schválení k provozování výroby v kádi (jakž i před tím bez úředního povolení dal její stavbu provést), použil nádrže k naplnění vařenou ovocnou hmotou a způsobil tak, že slabá a nedostatečně založená stěna kádě povolila tlaku vysoké váhy této hmoty nahromaděné v kádi, sřítla se, zasáhla dělnici Marii S-ovou ve výši žaludku a prsou, přitiskla ji na protější zeď a zadusila ji. Trestný výsledek nastal tudíž z kulposního opomenutí obou obžalovaných. Nelze tvrditi, že by stačilo to či ono samo o sobě, obě byla podmínkami výsledku, obě jsou s ním v příčinné spojitosti. Nelze též tvrditi, že kausalita opomenutí obžalovaného byla přerušena časově následujícím kulposním opomenutím L-ovým. Přerušeni by nastalo jen v případě dolosní činnosti třetí osoby nebo sice činností kulposní, ale takové, k níž první pachatel nedal podnětu. Že by zde tyto předpoklady byly, nebylo vůbec tvrzeno.

Zmateční stížnost Roberta L. (stavebníka) namítá po stránce věcné jednak, že není na straně obžalovaného zavinění, jednak že není příčinné spojitosti mezi zjištěným jeho jednáním a smrtí Marie S-ové. V prvním směru se snaží dovoditi, že bylo výlučnou povinností obžalovaného Karla Sch., jehož jako oprávněného stavitele pověřil stavbou rmutových kádí, by nejen stavbu bezvadně provedl, nýbrž se také postaral o potřebné povolení stavebního úřadu ke stavbě a užívání kádí a o schválení hotového zařízení úřadem živnostenským. Poukazuje na ustanovení §§ 1297, 1299 a 1315 ob. zák. obč., z nichž plyne, že odpovědnost znalce a odborníka jest mnohem větší než neodborníka, což prý platí i pro trestní odpovědnost dle § 335 tr. z. Z ustanovení stavebního řádu, zvláště §§ 27, 30, 124 a 128 zák. ze dne 8. ledna 1889 čís. 5 z. z. pro Čechy dovozuje, že v první řadě stavbyvedoucí, nikoliv stavebník odpovídá za přestoupení stavebních předpisů, zvláště také za neopatření povolení ke stavbě a konsensu k užívání. V přítomném případě zavinil vše, co rozsudek klade za vinu stěžovateli, pouze spoluobžalovaný Sch. jako stavbyvedoucí, stěžovatel sám je bez viny. Trestní zavinění obžalovaného dlužno

posuzovati nikoliv dle občanského práva, nýbrž dle § 335 tr. z. Dle toho se dopouští kulposního jednání nebo opomenutí, kdo na základě zvláště vyhlášených předpisů může nahlédnouti, že z jeho činnosti nebo opomenutí může vzejíti nebezpečnoství pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí, nastane-li výsledek v tomto zákoně předpokládaný. Dle rozsudečných zjištění dal obžalovaný postavit ve sklepní místnosti svého domu zděné nádrže rmutové, které měly sloužiti při výrobě marmelády jako kádě pro ovocnou zavářku. Že k této stavbě bylo třeba povolení stavebního úřadu a k použití zařízení schválení živnostenského úřadu (§ 25 živnost. řádu), obžalovaný vůbec nepopírá. Dle českého řádu stavebního byl oprávněn (a poněvadž jde o právo veřejné také zavázán) žádati za povolení stavby obžalovaný L. jako stavebník (§§ 27, 30, 35 stav. ř.). Jest lhostejno, že v praxi, jak tvrdí zmáteční stížnost, zpravidla žádost podává stavitel, kdyžtě dle § 30 odst. 2 smí jiná osoba než stavebník podati žádost jen tenkrát, vykáže-li se plnou mocí oprávněného (stavebníka). § 40 stav. řádu stanoví, že, dokud povolení ku stavbě nenabude právní moci, není dovoleno začíti stavěti a § 127 tresce za přestoupení tohoto zákazu stavebníka. Nelze tedy dovozovati z § 30 ve spojení s § 128 stav. ř., jak činí stížnost, že odpovědnost za neopatření povolení stavebního stihá stavitele. Co platí o povolení stavby, platí také o povolení k užívání. Dle § 124 stav. ř., §§ 25 a 74 živn. ř. byl obžalovaný jako majitel živnosti povinen opatřiti si schválení zařízení rmutových kádí živnostenským úřadem a nesměl před tímto schválením se zařizováním jich započíti a dokonce ne neschválených kádí při výrobě průmyslové použití. V obou směrech zanedbal obžalovaný sám, a nikoliv jeho stavitel zákonné předpisy, jichž účelem je zameziti ohrožení zdraví, života a tělesné bezpečnosti jednak sousedů, jednak osob v podniku zaměstnaných, takže musel sám nahlédnouti, že z jeho opomenutí mohou tyto následky vzejíti. Obžalovaný Sch. nesl by za tato opomenutí trestní odpovědnost tenkrát, kdyby byl smlouvou na sebe vzal povinnost dotyčné úřední povolení opatřiti. Že se tak stalo, stěžovatel ani netvrdil, příkaz, provésti stavbu, nezahrnoval v sobě oprávnění ani závazku opatřiti zmíněné povolení, jež speciální zákony ukládají stavebníku a majiteli živnosti, a o něž třetí osoby smějí žádati na základě plné moci oprávněného. Zmateční stížnost popírá dále příčinnou spojitost mezi kulposním opomenutím L-a a nastalým úrazem. Poukazuje na to, že pouze hrubé konstruktivní chyby stavbyvedoucího Sch. zavinily sřícení nádržky a smrt Marie S-ové a že nelze s jistotou tvrditi, že by tyto chyby byly odstraněny vymožením stavebního povolení resp. schválením živnostenské provozovárny. Proto prý nelze tvrditi, že opomenutí stěžovatelovo bylo pro úraz kausální. Bylo již shora řečeno, že úraz byl způsoben dvěma podmínkami: vadnou stavební konstrukcí kádí, za kterou odpovídá stavitel, a použitím jich při provozování živnosti bez předcházejícího schválení úřadu živnostenského a bez nutného povolení úřadu stavebního. Obě opomenutí byla pro nastalý výsledek spolukausální. Uváží-li se dále, že konstruktivní vady byly tak zjevné a do očí bijící (jak uvádí posudek znaleců), dlužno říci, že by bylo nikdy k úrazu nedošlo, kdyby byl obžalovaný dbal povinností, které mu k ochraně života a zdraví ukládaly zákon stavební a řád živnostenský; poněvadž však svémocně a za zády úřadu stavebního a živnostenského použil vadné kádě k živnostenskému

provozu, nezjednav si k zařizení povolení, a dal tím bezprostřední příčinu k smrti dělnice Marie S-ové, jest se mu zodpovídati vedle prvního obžalovaného za výsledek, který spoluzavinil s v ý m kulposním opomenutím.

Čís. 333.

Neúplnost ve smyslu § 281 čís. 5 tr. ř. jest tu i tenkrát, je-li sice určitá skutečnost zjištěna, avšak nikoliv způsobem formálně dle zákona bezvadným.

Byť soud nebyl oprávněn přečísti při hlavním přelíčení dřívější výpověď svědka, jenž se pro hlavní přelíčení vzdal výpovědi dle § 152 čís. 1 tr. ř., není na závadu, by přihlédl k jiným mimosoudním údajům svědkovým.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1921, Kr I 525/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku kraiského soudu v Chebu ze dne 4. června 1920, pokud jím byli ohledně vyhnání plodu Marie H-ové tato z obžaloby pro zločin dle § 144 tr. zák. po případě také dle §§ 9, 144 tr. zák. a Františka L-ová z obžaloby pro zločin dle §§ 5 a 144 tr. zák., pak ohledně pokusu svádění Aloisie K-ové k vyhnání jejího plodu, obžalovaní Ant. K. a Berta H-ová z obžaloby pro zločin dle §§ 9, 144 tr. zák. a obžalovaná Františka L-ová z obžaloby pro zločin dle §§ 5, 9, 144 tr. z., dle § 259 č. 3 tr. ř. sprostěni, rozsudek částečně zrušil a vrátil věc v rozsahu zrušení soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost státního zastupitelství, uplatňující proti rozsudku soudu nalézacího důvod zmatečnosti dle čís. 5 § 281 tr. ř. pro neúplnost výroku soudcovského o rozhodujících skutečnostech, je odůvodněna. Pokud jde o výrok osvobozující obžalované Marii H. a Františku L. pro čin jim společně za vinu kladený, uplatňuje stížnost právem, že rozsudek běže při odůvodňování svého výroku jen zřetel na doznání obžalované Marie H-ové a ty údaje spoluobžalované L-ové, kterými tato před soudem popírala veškeru vinu na vyhnání plodu H-ové, pomíjí však úplně mlčením ostatní důležité výsledky řízení průvodního. Jako takové označuje stížnost obsah četnického oznámení, jež bylo při hlavním přelíčení přečteno a v němž Františka L-ová vylučuje věc v podstatných částech v úplném souhlase s neodvolaným a stále opakovaným doznáním Marie H-ové a dle něhož zejména doznala, že dne 26. listopadu 1919 provedla na H-ové zásah vstříknutím do matky její, po kterém prý plod musí vyjít, že to dělají všechny porodní báby, že ona to vykonávala teprve ve válce a že se před tím za celou dobu svého povolání, jež vykonávala po 25 let, ničeho nedopustila. Stížnost poukazuje dále k tomu, že nalézací soud neuvážil, že obžalovaná L-ová ještě i při svém zodpovědném výslechu ze dne 25. prosince 1919, na nějž se poukazuje v protokole o hlavním přelíčení, přes to, že tvrdila svou nevinu, doznala, že na jed-